

FÖRSVARETS

FORUM

nr 7 • 2013

Försvarsmaktens personaltidning

STOR PARAD

– men för Richard
är det vardag

Försvarsmaktens framtid
– perspektivstudien ger svar

Förändrad försvarslogistik
– frigör 130 miljoner
till förbanden

Avhoppare
– en ofrånkomlig del av GMU?

Aktuellt: ACE ska bli storövning 3

Sydcoreansk jagare på besök 5

Nu införs Vidar i hela Försvarmakten 6

Fokus: Omdaning av försvarslogistiken 7-10

Så ser framtidens stridsmiljö ut 12-13

Kan man göra GMU med skolios?..... 16-17

På jobbet: Koll från kulisserna 18-20

Till sist: Singaporienska soldatbarn..... 22

Tack till er som tjänstgjort på Balkan

Den första oktober lämnade Försvarmakten in den av regeringen beställda Perspektivstudien. Där pekar vi på ett antal viktiga vägval som behöver göras om vi ska klara att lösa våra uppgifter efter 2020. På sidan 12 och 13 i detta nummer av Försvarets forum kan du läsa mer om perspektivstudien – det är viktig läsning. Men kom ihåg att den är en studie utifrån vissa parametrar - med sikte på framtiden, alltså ingen beslutad plan. Här och nu ska vi fortsätta arbetet med att utveckla och fylla upp insatsorganisation 2014. De uppgifter vi löser i dag är grunden för den fortsatta utvecklingen och ger oss lärdomar för framtiden.

Apropå utveckling: Just nu pågår ett tätt samarbete med FMV för att effektivisera försvarslogistiken där rollerna mellan Försvarmakten som beställare och FMV som leverantör renodlas. Det är en viktig effektivisering då besparingarna ska återföras till vår fortsatta uppbyggnad av tillgängliga förband – till soldater och sjömän, övningar och beredskap. Om det kan du också läsa här i tidningen.

Vid den här tiden för 14 år sedan, 1999, hade 847 svenska män och kvinnor sedan någon dryg månad börjat lösa sina uppgifter i Kosovo fullt ut. Nu i slutet av oktober 2013 har det sista svenska truppbidraget lämnat Kosovo, kvar är ett fåtal stabsofficerare. Därmed är en 20-årig epok av svenska fredsbevarande insatser på Balkan över. Flera tusen svenska soldater och officerare har tjänstgjort i Bosnien, Kroatien, Makedonien och Kosovo. Insatserna har krävt 14 svenska liv. Vi sänder en tanke till dem som inte längre är med oss och till alla deras kamrater och anhöriga. Till alla er som tjänstgjort i någon av våra insatser på Balkan vill jag säga:

Stort tack för era insatser. Ni har alla gjort skillnad!

Sverker Göranson
Överbefälhavare

FÖRSTASIDAN

FOTO:
NIKLAS EHLÉN/
COMCAM

REDAKTIONEN

Försvarmaktens personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och emilia. kontakt: ff-red@mil.se telefon: 08-788 88 88 (Informationsstaben)

ansvarig utgivare
ERIK LAGERSTEN, informationsdirektör

Nästa manusstopp: 31 oktober 2013
Beräknad utgivningsdag: 22 november 2013

redaktör
DAG ENANDER
dag.enander@mil.se
Försvarmaktens informationsstab

grafisk formgivare
INGELA BERGSTRÖM
FMV, Grafisk produktion, Stockholm

Tryckt hos Elanders Sverige AB

Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material. Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarmaktens officiella ståndpunkt. För ej beställt material ansvaras ej. ISSN 1100-8245

Genrebilder från Shutterstock.

ACE 13 – ett exemplariskt nordiskt samarbete

Nio dagar, fem länder och 1 217 flygpass – över tre länder. Den internationella flygövningen Arctic Challenge Exercise 2013, ACE 13 samlade stridsflyg, ledningsflygplan, tankerflygplan och markförband.

– ACE ska bli den övning som alla vill delta i, säger Fredrik Bergman, förbandschef F21.

Genom det Cross Border Training-avtal som finns mellan Sverige, Norge och Finland finns förutsättningar för att utveckla en unik internationell flygövning med mycket hög standard.

– Det nordiska samarbetet med CBT är en förutsättning för att vi ska kunna genomföra ACE, även i framtiden. Målbilden är att ha ett gemensamt flygövningsområde i alla tre länder i framtiden. Vi använde fyra baser i tre länder för att på ett kostnadseffektivt sätt kunna öva med stora sammansatta flygstyrkor, vilket var en av målsättningarna med övningen, säger Fredrik Bergman.

Upplägget för övningen var att de som baserade i Norge på förmiddagarna övade i norskt flygövningsområde. De som baserade i Sverige och i Finland övade såväl i svenskt som i finskt flygövningsområde men även i ett upprättat gemensamt flygövningsområde mellan de båda länderna. Under förmiddags-

passen har deltagarna kunnat öva och förbereda sig på delmoment som senare genomfördes gemensamt under eftermiddagspassen i stor skala i svenskt luftrum. Mellan dessa pass genomfördes ytterligare ett i Finland.

För att övningen ska bli ännu bättre ska den utvärderas och utvecklas.

– Med ett integrerat luftvärnssystem skapar vi förutsättningar att öva storskaligt med många flygplan på ett verklighetstroget sätt. Med fler nationer, fler tankerflyg och ett team som i realtid kan bedöma vilka flygplan som är bekämpade kommer ACE att bli en övning av världsklass.

För att volymmässigt kunna utöka övningen till den målbild som är satt, 150 deltagande flygplan, är infrastrukturen viktig. Regeringsbeslutet från juni 2013 innebär att den stora uppställningsplattan med intilliggande taxiväg iordningställs, vilket möjliggör att fler flygplan kan

baseras på F21. Arbetet beräknas vara klart i september 2014.

– Nu samlar vi de erfarenheter vi fått från ACE 13. Vi ska behålla det som var bra och utveck-

la övningen vidare till nästa gång, preliminärt sen vår eller tidig sommar 2015, säger Fredrik Bergman.

Text: Louise Levin/F21
Foto: Försvarsmakten

En av flygbaserna som användes under ACE 13 var den i norska Boda.

Vad tyckte Royal Air Force?

Storbritanniens flygvapen, Royal Air Force medverkade för första gången i Sverige med sina Eurofighter Typhoon. Närheten till Sverige och möjligheten att få delta i en övning med flera olika flygplanstyper och förmågor var något som lockade dem att delta i ACE 13.

– Övningsupplägget har varit

fantastiskt. Vi är mycket nöjda med de möjligheter att öva stora multinationella flygstyrkor i det otroliga övningsområdet som finns här. Den flexibilitet och även de möjligheter övningen ger, som till exempel att flyga överljudsflygning över land är mycket bra, säger Cameron Gibb, Senior Engineer Officer.

Medaljerade män

Den är finare i rang än ett Purple Heart och delas ut på uppdrag av USA:s president. Nu pryder Legion of Merit-medaljen bröstet på överstarna Lars-Olof Corneliusson och Ken Lindberg för deras insatser som marin- respektive flygattachéer i Washington D.C.

– Det är ett erkännande för vad jag gjort under de fyra åren som attaché i USA, säger Ken. Och Lars-Olof håller med.

– Nu gäller det bara att kolla upp var i rangordningen släpspannet ska sitta, säger han.

Svenskt stöd inom mental hälsa i bosniska försvarsmakten

Undersökningar har visat att när bosnisk militär personal ska återintegreras i samhället, finns det de som uppvisar tydliga tecken på mental ohälsa. Därför är det ett angeläget arbete att identifiera och förebygga mental ohälsa inom militären, samt att få med den civila vården i uppföljningen och stödet av militär personal. Tillsammans med Norge, Danmark och Litauen bildar Sverige en skara av internationell expertis inom området mental hälsa som under de kommande åren kommer arbeta med frågan tillsammans med den bosniska försvarsmakten. Vid en signeringsceremoni i Sarajevo förband sig den bosniska försvarsministern och övriga parter att verka för en hållbar och varaktig strategi och metod för att hantera mental hälsa inom bosniska försvarsmakten.

Sveriges bidrag till projektet består av kapten Niclas Wisén, legitimerad psykolog och HR-specialisten Caroline Jansson, båda FM HRC. Båda två har arbetat med uppföljning och mental hälsa på såväl strategisk som operativ nivå under flera år.

– När det gäller stödet till Bosnien-Hercegovina handlar det i första hand om att hitta en långsiktig lösning där målsättningen är att identifiera deras befintliga resurser och sedan att stötta i förankring av rutiner, utbilda personal och följa upp resultaten inom deras försvarsmakt. Organisatoriska utmaningar och kulturella förutsättningar kommer nog att utmana våra modeller, vilket förhoppningsvis kommer att leda till ytterligare utveckling av våra inhemska modeller, säger Niclas Wisén.

Har du rätt namn?

Försvarsmakten har valt att låta Skatteverket uppdatera för- och efternamn på alla som finns aktiva i system Prio och FSV POL för att säkerställa god datakvalitet. Denna uppdatering är nu klar.

För vissa medarbetare saknas en markering hos Skatteverket gällande vilket namn som är tilltalsnamn. Kontrollera därför dina uppgifter i Prio, så att dina namnuppgifter stämmer. Om de är fel måste du kontakta Skatteverket för att ändra namn eller tilltalsmarkering. Mer information finns på emilia under ”Arbeta i FM”.

Stridsvagnar åter på Gotland

Nu finns åter stridsvagnar stationerade på Sveriges största ö – med morgonfärjan den 9 oktober kom de första åtta stridsvagnarna av modell 122.

– Nu har Försvarsmakten genomfört regeringens beslut från 2008, säger brigadgeneral och C Prod Armé Stefan Andersson.

De åtta stridsvagnarna är första delen av de stridsvagnar som ska stå placerade på Gotland.

Ytterligare sex stridsvagnar tillsammans med andra stridsfordon och materiel kommer tillföras.

– Skulle det säkerhetspolitiska läget försämrats till ett sämre läge så har vi skaffat oss hand-

lingsfrihet. Om vi måste tillföra personal och ytterligare materiel så finns redan stridsvagnarna på plats, säger Stefan Andersson.

Stridsvagn 122 är den svenska versionen av den tyska stridsvagnen Leopard 2. Vagnen har av Discovery Channel utnämnts till den bästa tunga stridsvagnen genom tiderna.

Örlogsfartyg för första gången i Östersjön

I slutet av september fick Stockholm storfrämmande – den sydkoreanska jagaren Dae Jo Yeoung låg vid Stadsgårdskajen tillsammans med stödfartyget Hwa Cheon under några dagar. Bakgrunden till besöket var dels att det är 60 år sedan Koreakriget slutade och under vilket Sverige bidrog med ett fältsjukhus, dels ett kulturellt utbytesstopp för 140 kadetter under fartygens jordenrunt-seglats på sammanlagt 31 000 sjömil.

Satsning på nationell CBRN-strategi

Drygt 200 delegater som arbetar med CBRN-frågor var i början av september samlade på Sagateatern i Umeå för att genomföra årets CBRN-dagar, arrangerade av FOI, MSB och Försvarsmakten gemensamt. I år stod Skyddscentrum som huvudarrangör med generaldirektör Peter Sandwall som inledningstalare.

Peter Sandwall pekade i sitt anförande bland annat på att Försvarsmaktens resurser inom detta område är till för hela samhället men att de är relativt okända för vissa myndigheter, något som kan bli bättre i framtiden med hjälp av en nationell CBRN-strategi. Bland andra talare märktes Katarina Engberg, fil. dr. i freds- och konfliktforskning, Johan Friberg, avdelningschef vid Strålsäkerhetsmyndigheten och före detta rikspolischefen Björn Eriksson.

På Umeå travbana genomfördes en spektakulär föreläsning där gästerna fick se ett antal myndigheter visa sin förmåga att hantera händelser inom området CBRN tillsam-

mans, vilket också var mottot för årets dagar. Där stod räddningstjänst, MSB, tull, ambulans och polis sida vid sida.

Efter föreläsningen kunde delegaterna röra sig runt bland de olika förevisade objekten för

få en mer personlig och djupare inblick i den verksamhet de olika myndigheterna kan bedriva inom området.

Text och foto:
Wilhelm Guldbland/SkyddC

CITATET

”Vi måste se till att vi inte kollapsar in i Nato.”

Peter Hultqvist (S), ordförande i riksdagens försvarskommitté beträffande Perspektivstudien som presenterades den 1 oktober. Två dagar senare presenterade Socialdemokraterna sin budgetmotion, där Försvarsmakten inte omnämndes.

PÅ NY POST

Försvarsmakten avdelar överste **Torbjörn Larsson** till uppgiften att vara chef för Nordic Battle Group 15 från 1 januari 2014 till och med 1 juli 2015 med placering vid LedR.

Försvarsmakten placerar överste **Mikael Johnsson** som C LEDS PLAN EK U/A vid Högkvarteret från 23 september 2013 och tillsvidare, dock längst till och med 31 december 2019.

Försvarsmakten placerar kommandör **Jonas Wikström** som chef J3 INSS vid Högkvarteret från 1 oktober och tillsvidare, dock längst till och med 31 december 2018.

Försvarsmakten placerar överste **Axel Nilsson** som chef J4 vid Högkvarteret från 1 oktober och tillsvidare, dock längst till och med 31 december 2016.

Försvarsmakten befordrar brigadgeneral **Johan Svensson** till generalmajor från och med 14 oktober 2014. Samtidigt placeras Johan Svensson vid FMV som Verksamhetsområdeschef för System- och produktionsledning fram till 31 december 2016.

Generalmajor **Micael Bydén** placeras som chef PROD FLYG tillika ansvarig företrädare inom Försvarsmaktens flygoperatör från 14 oktober 2013 tillsvidare, dock längst till och med 31 december 2013.

Försvarsmakten placerar överste **Anders Persson** som tillförordnad C FTS från 14 oktober 2013 till 31 december 2013.

Överste **Mats Danielsson** placeras från och med 1 oktober 2013 på Högkvarteret i avvaktn på uppdrag som försvarsattaché.

Överstelöjtnant **Anders Stach** utnämns till överste 1 oktober och chef för veteranavdelningen tillsvidare, dock längst till och med 31 december 2018.

Brigadgeneral **John Stjernfalk** placeras som enhetschef vid Flygsystem inom verksamhetsområde System- och produktionsledning under ytterligare en tidsperiod, den här gången 1 november 2013 till 31 december 2016.

Ordning och reda med Vidar

Nu tar Försvarsmakten steget mot digital dokument- och ärendehantering. Med Vidar följer ett nytt systemstöd och ett gemensamt arbetssätt med många fördelar för organisationen.

Högkvarteret har redan börjat arbeta i Vidar och från 25 november införs Vidar i övriga organisationen.

En huvudnyhet är det ärendebaserade arbetssättet: Genom att hålla ihop alla handlingar som tillhör ett och samma ärende blir det lättare att söka efter dokumentation i ärendet, oavsett var i organisationen ärendet uppkommit.

– Nu får vi ett verktyg som underlättar arbetet för handläggare och chefer som kan arbeta med sina ärenden direkt i Vidar, men också för oss som myndighet. Det blir enklare att leva upp till de lagkrav vi är satta att följa enligt offentlighetsprincipen och allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar, säger Carin Bratt,

Försvarsmaktens chefsjurist och beställare av systemet.

Med Vidar får Försvarsmakten ett gemensamt elektroniskt arkiv. I korthet innebär det att en handling registreras endast en gång i diariet och inte som tidigare på varje organisationsenhet.

– Transparensen i systemet ger oss möjlighet att samarbeta över organisationsgränserna på ett smidigare sätt. En annan fördel är att vi kan återanvända data från det vi gjort tidigare och behöver inte alltid börja om från början när vi ska lösa en uppgift, säger Carin Bratt, som berättar att de flesta statliga myndigheter redan arbetar med ärendebaserade diarium.

Högkvarteret går först in i Vidar och är också den organisationsenhet som hanterar flest handlingar. Inte mindre än 75 000 handlingar hanteras årligen inom HKV. Många av dessa ärenden lottas vidare i organisationen.

– Eftersom vi hittills saknat ett gemensamt system har vi

fått förlita oss på det kollektiva minnet hos enskilda handläggare. Det händer att flera enheter arbetar med samma fråga, vilket leder till onödigt dubbelarbete, säger Fredrik Palmquist, Stf SC LEDS som har till huvuduppgift att fördela ärenden genom lottning inom HKV.

Han ger ett exempel på en förfrågan som inkom flera gånger till Försvarsmakten och som tre olika enheter besvarade oberoende av varandra, eftersom förfrågan skar mellan olika ansvarsområden. Tre olika svar lämnades som var och ett var korrekta ur den egna organisationsenhetens perspektiv, men inget svar gavs utifrån myndigheten Försvarsmaktens perspektiv.

– Det här visar att vi har kommit till vägs ände med vår nuvarande arbetsmetod med

– Nu blir det lättare att följa de lagkrav som finns, säger systemets beställare, Försvarsmaktens chefsjurist Carin Bratt.

penna, papper och Excel. Nu får vi en gemensam plattform att utgå ifrån där vi enkelt kan hitta både våra egna och kollegernas ärenden.

Text: Pia Ohlén/LedR/MSK
Foto: Dag Enander/InfoS

Ny bok avslöjar ryska elitstyrkor

Hur kunde bara ordet spetsnaz få nackhåren att resa sig på många? Vad hände egentligen med de sovjetiska mini-

ubåtarna efter murens fall – rostade de sönder i Baltijsk eller utvecklades de? Var tog fjärde spetsnazbrigaden vägen?

Ryska specialförband vid en förevisning 2003.

Och varför är en randig fiskartröja av franskt ursprung så omhuldad av ryska elitförband?

I nyutkomna boken "Ryska elitförband" av Joakim von Braun och Lars Gyllenhaal ges svaren på 212 bildfyllda sidor. Här finns historiken om tsarens elitförband, de första sovjetiska specialförbanden och deras olika kännetecken och operationer.

Kanske det perfekta julklappstipset till en soldat eller sjöman nära dig?

"Vad som än händer ska vi göra vad vi kan så det fungerar efter årsskiftet."

Det löftet kommer från chefen för Marina basbataljonen Håkan Nilsson som ser utmaningar med nytt rollspel inom försvarslogistiken.

Nytt rollspel inom försvarslogistiken rör om

Det är lugnt på den solbelysta örlogshamnen i Karlskrona. Ledighet är beordrad efter övningen Northern Coast och HMS Karlskrona ligger på årsöversyn efter sitt uppdrag i Adenviken. Men lugnets sken bedrar. Hos Marina basbataljonen som är ingången till marinens logistikstöd pågår ständig verksamhet runt om i landet och utomlands.

Det är ur basbataljonen de flesta härstammar som ska gå över till FMV vid årsskiftet. I verksamhetsövergången som är den andra i ordningen, berörs lednings- och beställarfunktioner, det vill säga Högkvarterets produktionsavdelningar och olika teknikkontor, delar ur Marinbasen, P4, Ledningsregementet och FMLOG. Teknikkontor flyg påverkas först nästa år.

Chefen för Marina basbataljonen och Teknikkontor fartyg, kommendör Håkan Nilsson tar emot på sitt kontor som är inrett med vackra möbler från ett sedan länge uttrangerat fartyg.

- Till skillnad mot teknikkontoren för mark och flyg är vår logistikpersonal inte samlade i ett fristående teknikkontor utan integrerade i vår insatsorganisation. Det innebär att de

också löser det direkta främre underhållet på motsvarande sätt som den tekniska bataljonen gör i armén.

Och det nära stödet är viktigt. Vid haverier strax innan ett fartyg ska kasta loss, går det inte att hoppa över till ett annat fartyg som står redo. Det finns inga reparationsköer som det kan göra med mängdmateriel som till exempel fordon, flygplan eller stridsbåtar.

- Vi är oroliga att brandkårsutryckningarna sätts ur spel, förmågan att snabbt och flexibelt kunna styra och prioritera resurser där de bäst behövs. I dag kan våra civilanställda och militära tekniker kallas in med kort varsel dygnet runt vid kritiska situationer, och därutöver delta i insatser och viktiga övningar, säger Håkan Nilsson och gör ett viktigt tillägg.

- Därför ser vi nu över, helt vid sidan om förberedelserna för verksamhetsövergången hur vi kan anpassa vår kvarvarande organisation till FMV. Fartygen måste få det nära stödet även efter årsskiftet. Det ska bara fungera.

TEXT & FOTO: KRISTINA ÅSTRAND BOHMAN/INFO

På nästa sida: Åsa är en av dem som går över

Trots frågetecken går Åsa

– Jag är mer positiv nu tack vare FMV:s generaldirektör. Men jag vet fortfarande inte vilken roll jag har när jag kommer tillbaka från nyårsledigheten. Och jag är inte nöjd med vår organisation som ska jacka in i FMV:s, säger Åsa Ringius.

Hon är en av de drygt 200 medarbetarna som ska gå över till FMV vid årsskiftet.

Åsa Ringius är teknisk systemledare på Teknikkontor fartyg som i ett övergångsskede är uppdelad i två organisationsdelar. En del ska över till FMV vid årsskiftet och resten ska vara kvar i Försvarmakten. Teknikkontoret budgeterar, beställer och följer upp underhåll. Det materielsystem som Åsa Ringius styr, omfattar 23 fartyg i marinen och över 260 båtar i hela Försvarmakten. Eller som hon själv ut-

Åsa Ringius gav teknisk support under övningen Northern Coasts. "Jag gillar lite action, men vill också kunna påverka utifrån min roll. Som att förklara att modifieringar innebär även revidering av båthandböcker och förvaltningsdata, annars kan det bli nyttjandeförbud. Det var min tredje Northern Coasts-övning. Det vore synd om vi som är civilanställda inte får vara med på övningar efter att vi gått över till FMV. Det kan stärka upp båda sidor."

Omdaning av försvarslogistik

– det är det här det handlar om

Myndigheterna har gemensamt tagit fram en ny modell för en sammanhållen försvarslogistik där rollspelet renodlas mellan Försvarmakten som beställare och FMV som leverantör. Allt ska vara på plats 1 januari 2015.

PENGAR FRIGÖRS TILL FÖRBANDEN

Regeringen har beslutat att myndigheterna gemensamt ska effektivisera försvarslogistiken, det vill säga materiel- och logistikförsörjningen. Besparingarna ska användas till den fortsatta uppbyggnaden av mer tillgängliga krigsförband. Enligt regeringens inriktning ska totalt 760 miljoner frigöras, varav 130 miljoner inom ledning och beställarfunktioner. Den 1 januari 2013 överfördes till FMV uppgifter och personal inom förråd, service och verkstäder. Till kommande årsskifte överförs ledning och beställarfunktioner.

RENODLADE KÄRNVERKSAMHETER

Den nya modellen innebär att Försvarmakten ska koncentrera sig på att utveckla, utbilda och använda krigsförband. FMV ska utrusta förbanden med materiel, se till att materielen fungerar och stödja med logistiktjänster i alla beredskapsnivåer. Försvarmakten kommer fortfarande äga materielen, besluta om var den ska användas och när. FMV får totalansvar med tydliga mandat och ramar. Utifrån de ramarna har FMV frihet att göra det som är mest effektivt.

över

trycker det "allt som inte är stort och tufft".

- Uppgifterna har förändrats i takt med fler pålagor på varje fartyg. Det är mycket som krävs i dag för att göra alla nöjda, sjöinspektionen, användaren och redaren, säger hon.

I början av oktober tackade hon ja till att följa med verksamhetsövergången till FMV. Åsa funderar mycket på hur det kommer bli. Till exempel hur kompetensförsörjningen ska fungera. Över hälften av de som följer med till FMV kommer gå i pension om några år. Det går ju inte att ersätta dem med bara nyexaminerade ingenjörer som knappt sett en båt på bild. Och hur de ska jobba på FMV? Ska de bara vara beställare bakom skrivbord lär de ganska snabbt tappa kontakt med verkligheten.

- Har man tänkt på hur vi ska upprätthålla vår kompetens? Än så länge känns det som vi har med oss fribrev över, men det varar nog inte i evighet om FMV börjar fundera på vilken kompetensprofil man vill ha på personalen.

ANSVAR FÖR HELA KEDJAN

Kärnan i förändringen är att FMV ansvarar för materielens hela livscykel. Alltså även underhåll och inte som i dag endast anskaffning och avveckling. Det förenklar för FMV att redan i anskaffningsskedet tänka på vad som behövs för att senare kunna underhålla materielen.

VILL DU VETA MER?

Nyheter, frågor och svar hittar du på intranätet emilia "Omdaning försvarslogistik" och FMV:s intranät Insidan.

Hon förstår inte heller hur den tillfälliga organisationen hon nu tillhör ska kunna jacka in i FMV:s tänkta organisation.

- Man säger att vi ska göra samma sak som i dag, men hur ska vi kunna det när vi inte ograverat går över - när vissa blir kvar i Försvarsmakten? Det blir nya gränssytor: Vem ska beställa? Vem initierar? Vem är ansvarig? Det känns som vi skapar fler aktörer med risk att mycket trillar mellan stolarna.

Trots alla oklarheter är Åsa Ringius positiv efter att FMV:s generaldirektör Lena Erixon besökte Karlskrona i september.

- Hon gav ett bra intryck och tar nog tag i problem som uppdragas. Det skulle vara roligt om vi fick mer ansvar och verktyg så att vi kunde göra klart saker. I dag har vi inte en chans att hinna med våra uppgifter. Att jag ändå står ut beror på att jag är löjligt förtjust i mitt jobb. Jag hoppas jag kan vara det sedan också.

TEXT: KRISTINA ÅSTRAND BOHMAN/INFO S

FOTO: HÅKAN JÖNSSON/3.SJÖSTRIDSFLJ

FAKTA: TEKNIKKONTOREN

Det finns teknikkontor för mark, fartyg, flyg, ledningssystem och mängd- och breddmateriel. Anskaffningssvärdet av de materielsystem som teknikkontoren tekniskt förvaltar uppgår till cirka 100 miljarder (verksamhetsledningssystem inklusive IT-system är inte inräknat).

Teknikkontoren representerar Försvarsmaktens ägarroll under chefen för produktionsledningen i Högkvarteret. Kontoren styr övergripande över användandet, skapar en bild av status och kostnader som grund för tekniska och ekonomiska analyser samt är en kvalificerad kund och kravställare mot FMV och FMLOG vid leverans av materiel och tjänster.

Här är fyra till som tackat ja

Vad tror du blir det bästa med förändringen?
Och har du någon farhåga?

- Det kan bli en nystart och att det bättre hänger ihop: anskaffning av system, underhåll under användandet och avveckling.

- Att vi tappar vi-känslan med förbandet, att det blir ett "vi och de".

Ulrica Andersson, kundmottagare på Främre underhållstöd (FUS), Skövde

- Synergieffekter. Att vi kan dra nytta av de samlade kompetenserna i marinlådor och tillfälligt förstärka upp vid behov. I dag sitter vi på varsin sida och skyller på varandra.

- Att anskaffningsarbetet tar resurser från vidmakthållandet (underhållet).

Thomas Brehmer, ställföreträdande chef för Teknikkontor fartyg, Karlskrona

- I FMV kan det bli mer fokus på det vi gör och bättre samarbete mellan teknikkontoren om de hålls ihop.

- Att det ska krångla med behörigheter i IT-systemen under 2014.

Linda Lindholm, controller på Materielkontoret, Boden

- Nytt sätt att tänka och arbeta och komma från det gamla invanda.

- Att det blir en spärr så man kommer för långt ifrån förbandens verksamhet.

Markus Nyberg, materielledare hjulfordon, Teknikkontor mark, Skövde

Lena tar ut riktningen mot en förändrad försvarslogistik tillsammans med Leif.

Cheferna mot väggen

Försvarets forum ställde nio raka frågor till Lena Erixon, FMV:s generaldirektör (LE) och Leif Nylander, Försvarmaktens materielchef och projektledare omdaning försvarslogistik (LN).

Hur viktigt är det att medarbetare följer med över till FMV?

– Det är avgörande om vi ska lyckas lösa våra nya uppgifter. Vi behöver personalens kompetens.(LE)

– För oss är det lika viktigt. Våra förband är beroende av att försvarslogistiken fungerar med FMV som leverantör. (LN)

Hur kommer de nya medarbetarna passa in i ett akademiserat FMV i Stockholm?

– De nya medarbetarna flyttas inte in i ett gammalt FMV utan integreras i en helt ny myndighet som består av personal med många olika kompetenser. Vi förändras i grunden – allt från ny vision och nya strategiska mål till en helt ny organisation med nya chefer. Antalet medarbetare har redan fördubblats sedan 2012 och vi finns nu i hela landet. (LE)

Kommer besparingarna – regeringens beställda 130 miljoner kronor – tas hem genom uppsägningar?

– Nej, det ska vi göra genom ett förändrat och mer effektivt arbetssätt, till exempel genom att ta bort dubbelarbete. Vi har inga planer på att säga upp personal.

Sådant kan säkert lösas med pensionsavgångar och andra åtgärder. Det blir en större utmaning att säkerställa kompetensen så vi klarar uppgiften. (LE)

Kommer vakanserna att tillsättas?

– Troligen inte alla. Det är något som får utkristallisera sig när vi tittar på arbetsättet och de behov vi då identifierar. (LE)

Kommer FMV kunna stödja i insatser, övningar och beredskap?

– Det är viktigt att försvarslogistiken fungerar i alla beredskapsnivåer. Det har varit ett av Försvarmaktens viktigaste krav. (LN)

– Ja, och det gör vi redan i dag. Det återspeglas också i vår nya vision: Effektiv försvarslogistik när och där den behövs. (LE)

Hur säkerställs personal- och kompetensförsörjningen långsiktigt?

– Vi har tillsammans identifierat frågan och ska utreda hur det ska till. Ett exempel är möjligheten för yrkesofficerare att tjänstgöra på FMV med FM-uppdrag. (LN)

– Det är en central fråga för oss och det gäller både civil och militär kompetens. (LE)

Hur kan personalen som gått över till FMV hålla sig uppdaterad på förbandens verksamhet?

– Genom att personalen även i fortsättningen arbetar nära förbanden på de olika orterna, och deltar i övningar och insatser. (LE)

Kommer förbanden att få fler gränssytor för att få försvarslogistik?

– Den rent formella gränssytan mot FMV är Högkvarteret. (LN)

– Just det, men för förbandens vardagskontakter kommer det finnas en särskilt utpekad kontaktyta som motsvarar den kontakt de har i dag med teknikkontoren. (LE)

Om det går att spara så mycket pengar, varför har vi inte gjort detta långt tidigare?

– Det har krävts ett regeringsbeslut. Dessutom har vi nu ett mycket gott samarbetsklimat mellan myndigheterna. (LN)

– Men det är ett omfattande arbete som måste fungera och vi kommer att kunna möta de ökande kraven. (LE)

TEXT: KRISTINA ÅSTRAND BOHMAN/INFOS

FOTO: DAG ENANDER/INFOS

Ökad integration mellan luft- och markstyrkor

Marinkåren mentorer på Malmen

Instruktörerna kom från US Marine Corps Marine Aviation and Weapons Tactics Squadron One. Eleverna – sex piloter, två från taktikutvecklingsenheten på Luftstridsskolan, TU JAS 39 och fyra från 2:a skvadron på Helikopterflottiljen – fick under hösten Forsvarsmaktens första utbildning för Forward Air Controller (Airborne), FAC(A).

– Beundransvärt, deras förmåga har gått från noll till nästan 100 procent på tre veckor, säger kapten Kyle Haire från US Marine Corps.

En helikopter 16 i närheten av övningsområdet vid Vättern.

Foto: Peter Liander

Syftet med utbildningen var att lära ett fåtal individer i flygvapnet det taktiska genomförandet av luftburen FAC, på vilket sätt den kan förbättra effektiviteten och säkerheten i Close Air Support, CAS, och hur helikopter 16 och JAS39 kan genomföra uppgiften.

Instruktörerna var en blandning av strids- och helikopterpiloter från amerikanska marinkårens Marine Aviation and Weapons Tactics Squadron one, MAWTS 1, baserade i Arizona, USA.

– Det var viktigt att genomföra utbildningen med erfarna FAC(A)-instruktörer så att vi lär oss rätt från början och att kursinnehållet var enligt Nato-standard. USMC/MAWTS-1 är mycket professionella och kan verkligen integrerad strid, säger major Stefan Engström på Luftstridsskolan och programchef för utbildningen.

En av de amerikanska instruktörerna, kapten Thomas Duff, berättar att det i dag är många länder tittar på luftburen FAC som en viktig förmåga i framtiden. Han betonar att även om ett land bestämmer sig för att inte fullt ut satsa på förmågan är kunskapen om hur det går till, och vilken terminologi som används, en bra tillgång om man deltar i multinationella uppdrag.

– Det viktigaste, och kanske svåraste, är terminologin och i vilken ordning man ska göra saker. Vad säger man på radion och när ska det sägas ska vara glasklart för alla deltagande parter.

Samtliga elever varvade intensiva teori- studier med simulatorträning under ledning av de amerikanska instruktörerna.

Efter två veckor med teori var det dags för den praktiska flygträningen. Övningsområdet som användes var skjutplatsen Hammaren och skjutfältet Kråk strax söder om Karlsborg.

– Skjutplatsen är visserligen begränsad men fördelarna övervägde nackdelarna och tack vare ett fantastiskt samarbete med Karlsborg och Stridsledningscentralen Grizzly fungerade allt långt över förväntan, säger Stefan Engström.

– Det här var ju ett helt nytt koncept för eleverna och de har gjort ett beundransvärt jobb, säger kapten Kyle Haire från US Marine Corps.

På grund av svenska ljusförhållanden i augusti kunde inte de obligatoriska mörkerkontrollerna genomföras. Planering pågår nu för att en fortsättningsutbildning ska genomföras under 2014 där alla

FAKTA: FORWARD AIR CONTROLLER (AIRBORNE)

En FAC(A) är speciellt utbildad för att genomföra och kontrollera Close Air Support (CAS) för att understödja egen marktrupp. En FAC(A) arbetar för marktaktisk chef, under alla ljus- och väderförhållanden, och har en bättre överblick över stridsfältet för att från luften leda och integrera indirekt eld med CAS och egna styrkors rörelse. FAC(A) opererar oftast tillsammans med en FAC på marken och kan avsevärt underlätta hans arbete genom att hjälpa till med målmarkering, luftseparation, eldsignalering, och attackklarering.

eleverna kan fullgöra sin utbildning och bli kvalificerade FAC(A) och därmed erhålla sin anropssignal Skywalker. Det innebär att de, utan att ha instruktörer närvarande, kan öva gemensamma operationer tillsammans med markförbanden.

TEXT: LASSE JANSSON/HKPELJ OCH STEFAN ENGSTRÖM/LSS

Första debrief sker så fort helikopterna har landat.

Foto: Lasse Jansson/Hpflj

Amerikanska marinkåren bildades 1775.

Färre försvarsförmågor i framtiden, men också en satsning på högteknologiska kompetenser och fördjupade samarbeten – om plånboken fortsätter ha samma storlek. Så kan den nyligen publicerade perspektivstudien sammanfattas. – Vi ska med oförminskad energi fortsätta genomförandet av försvarsreformen och utveckla insatsorganisation 2014. Samtidigt står vi i framtiden inför ett vägval där man inte kan utesluta att förmågor måste avvecklas, säger ÖB Sverker Göranson.

Perspektivstudien har tagits fram på uppdrag av regeringen och är Försvarsmaktens framtidsutsikt fram till år 2030, beroende på vilka möjliga utvecklingsvägar och vägval som görs.

Slutsatserna i den baseras på oförändrade anslag och ett ökat fokus på Sveriges närområde.

Och perspektivstudien förändrar inte nuvarande inriktning.

– Vi ska med oförminskad energi fortsätta genomförandet av försvarsreformen och utveckla insatsorganisation 2014. Det är det vi alla i Försvarsmakten ska fokusera på. Men vår omvärld förändras och det är en stor utmaning att uppfylla IO14 materiellt sett, utifrån givna ekonomiska ramar, säger ÖB Sverker Göranson.

Det innebär att Försvarsmakten står inför ett vägval: antingen nuvarande förbandsvolym, utrustad med material som inte klarar av framtidens hot eller ett försvar med högkvalitativ och högteknologisk förmåga.

Och vilket val som Försvarsmakten rekommenderar i perspektivstudien är tydligt.

– Förenklat kan man säga att vi föreslår att kvalité prioriteras framför kvantitet, säger Ronny Modigs, LEDS INRI på Högkvarteret. Han har arbetat med perspektivstudien i nio månader och kan dess innehåll från början till slut – och kan därför besvara den första och omedelbara frågan som säkert många Försvarets forum-läsare ställer sig.

– Ingenstans i perspektivstudien pekas några förband ut som de som ska läggas ner eller vilka samarbeten som ska fördjupas. Det vi slår fast är att förmågor kan behöva avvecklas och att samarbetena måste öka utan ingångna försvarsförpliktelser. Hur svensk framtida säkerhetspolitik utformas är en politisk fråga som försvarsberedningen just nu arbetar med och som riksdagen ska besluta om.

– Ömsesidiga försvarsförpliktelser är ett beslut för regering och riksdag, inte för Försvarsmakten att ta ställning till, säger ÖB Sverker Göranson.

En möjlig lösning på de utmaningar som perspektivstudien pekar på är ett fördjupat samarbete med andra nationer och organisationer, både när det gäller

Ronny Modigs

befintliga kompetenser och framtida förmågor. Ett exempel på de sistnämnda är rymdbaserade försvarsförmågor där det geografiska läget är särskilt gynnsamt, vilket skulle göra Sverige till en attraktiv partner.

– Men perspektivstudien slår fast att samarbeten inte ensamma löser de obalanser som finns, säger ÖB Sverker Göranson.

TEXTER: DAG ENANDER/INFOS

SERGEANTERNA SÄGER: OM PERSPEKTIVSTUDIEN

”Inga klara besked som vanligt. Jag letade efter vilka förband som ska läggas ner men det stod inte.”

Sergeant Suurcart

”Kapitel 4 om framtida operationsmiljöer och kontexter rekommenderas. Finns på webb och emilia!”

Sergeant Solschen

Perspektivstudien på 60 sekunder

Försvarmakten föreslår för framtiden

NÄROMRÅDET I FOKUS – försvaret av Sverige bör utgöra geografisk utgångspunkt för hur insatsorganisationen utformas. Därmed bestäms förmågan och ambitionsförmågan att genomföra internationella insatser efter vilka förmågor som är tillgängliga vid varje given tidpunkt.

KVALITÉ FÖRE KVANTITET – insatsorganisationen bör utformas med en kvalitativt högteknologisk profil. Förmåga till väpnad strid mot en kvalificerad motståndare ska prioriteras före mångbredd.

HÖG TRÖSKELEFFEKT – insatsorganisationen bör utformas för att ha en inneboende och trovärdig tröskeleffekt syftande till att vara stabiliserande och konfliktavhållande i vårt närområde.

SAMARBETE I NORDEN – det nordiska förmågesamarbetet bör fördjupas genom överenskommelser, exempelvis avseende gemensam anskaffning av materiel.

BIDRA TILL POLITISK HANDLINGSFRIHET – planera för att det efter politiska beslut krävs ringa förberedelser för att anpassa Försvarmaktens verksamhet till att försvara Sverige tillsammans med andra.

NYA FÖRMÅGOR BEHÖVER UTVECKLAS – offensiv cyberförmåga, rymdbaserade förmågor, obemannade system, skydd mot ballistiska robotar och kryssningsrobotar samt fjärrstridsmedel är några exempel.

BALANS MELLAN UPPGIFTER OCH RESURSER – i tidigare redovisningar har Försvarmakten konstaterat att det finns en obalans mellan ställda uppgifter och tilldelade resurser i perspektivet 2020, utmaningar som accentueras mot 2030.

Har du frågor om Perspektivstudien?
Mejla en av författarna, johan.a.hansson@mil.se

Så ser framtidens vapen och konfliktmiljöer ut

Offensiv cyberförmåga, rymdbaserade system för underrättelseinhämtning och egen förmåga att med precisionsvapen kunna operera på stora avstånd – tre troliga framtidskompetenser som Försvarmakten kan behöva, enligt perspektivstudien.

Här är ytterligare fem saker som kommer se och vara annorlunda i framtiden.

- Reguljär krigföring – både symmetrisk (exempelvis andra världskriget) och asymmetrisk (som kriget mellan Ryssland och Georgien 2008) finns kvar, men hybridkrigföringen utvecklas. Den är en kombination av traditionell krigföring blandat med gerillakrig, terrorism och upprorsverksamhet. Finska vinterkriget är ett exempel på hybridkrigföring. Försvarmakten måste kunna förhålla sig till alla typer av krigföring.

- Sensorer av alla de slag blir snabbare och smartare, vilket innebär att stora datamängder kan behandlas automatiskt och ge upphov till högre tempo och komplexitet i beslutsfattandet. Utvecklingen inom informations- och kommunikationsteknologin kan innebära tekniksprång inom bland annat artificiell intelligens, vilket till exempel gör det möjligt att utveckla obemannade, självlärande system.

- Begreppet Strid med system i samverkan är en utveckling med ökade räckvidder och snabbare beslut vid identifiering, målföljning och bekämpning av luft- och sjömål. Framtidens stridsflygplan, örlogsfartyg och luftvärnsrobotbatterier kan komma att skjuta och träffa mål enbart baserat på extern målinformation.

- Den framtida högintensiva striden kännetecknas av cyberattacker, långa stridsavstånd där fjärrstridsmedel används mot kritisk infrastruktur samt lätttrörliga förband som besätter nyckelterräng. En framtida konflikt i närområdet kan även vara lågintensiv och utdragen, men ändå inkludera högteknologiska förband och cyberattacker.

- Internationella insatser framtida karaktär är i allt väsentligt expeditiv. Inledningsvis kan även luftstridskrafter och fjärrstridsmedel användas i dessa operationer, men om det internationella samfundet sedan går in i operationsområdet med trupp, beror framgång ofta på förmågan att påverka befolkning och viktiga lokala aktörer. Försvarmakten måste därför ha kompetens och förmågor i övrigt för att kunna genomföra både väpnad strid i närområdet och delta i komplexa fredsfrämjande internationella operationer.

Storövning i Östersjön under

14 nationer var inbjudna till Northern Coasts – och för första gången med Sverige som värd.

– Lång och noggrann planering var den viktigaste framgångsfaktorn tillsammans med alla de engagerade och duktiga personerna till sjöss eller på fältet, säger kommandör Erik Andersson, chef för Sjöstridsskolan.

Erik Andersson

Northern Coasts har sitt ursprung i att många Nato- och EU-länder gemensamt kom till slutsatsen att den egna marinen blivit för liten för att genomföra den här typen av avancerade övningar på egen hand.

Därför samlades i september närmare 3 000 soldater och sjömän från 14 nationer i övningsområdet i södra och mellersta Östersjön, ledda från övningsledningen på Sjöstridsskolan i Karlskrona.

Målsättningen för övningen är att öva samverkan inom en sammansatt, multinationell stridsgrupp, i trånga och grunda vatten, och med ett pålagt krisscenario.

– Just inriktningen på mindre fartygsenheter i trånga och grunda far-

vatten skiljer sig från många andra stora internationella övningar. Vi tycker att den passar svenska marinen mycket bra, säger årets övningsledare Erik Andersson.

Under svensk ledning

Årets stora övningsnyhet var att Sverige stod för värdskapet och hade tillsammans med Tyskland planerat övningen. När ett trettiotal fartyg och ett tjugotal helikoptrar och flygplan tillsammans med markförband ska öva tillsammans, ställs stora krav på noggrann planering. Ett svenskt team har jobbat i närmare två år med att planera övningen, som likt de flesta andra övningar består av två faser: Den första är indelad i förutbe-

Malmö under flyganfall - HMS Malmö under flyganfall, fotograferad från periskopet på svenska ubåten HMS Uppland.

Foto: HMS Uppland/Försvarsmakten

En bordningsstyrka på väg till helikoptern för att gå ombord på ett fartyg och kontrollera det.

stämda övningsmoment i ett schema, den andra är scenariostyrd, där fartygen ska agera och reagera på yttre händelser som de inte känner till på förhand.

Premiär för markförband

För första gången deltog ett markförband i form av tyska arméns 26:e luftburna bataljon, vars huvudnummer var evakueringsoperationer av civila på det tänkta konfliktområdet Gotland. Den mest medialt uppmärksammade delen var den när tyska fallskärmsoldater landade öster om Visby.

– Ett moment på en ö tvingar fram samverkan mellan mark-, flyg-, och sjöförband vilket är mycket värdefullt att öva på.

De första spontana omdömena från de deltagande nationerna efter övningen

svensk ledning

var mycket positiva: I princip alla övningsmålsättningar hade uppnåtts och i många fall mer därtill. Från svensk synvinkel fick man också öva på traditionell svensk taktik och svensk samverkan,

då de svenska korvetterna agerade fiendesida i slutet på övningen.

- Och förutom att vi kunnat planera och förbereda så hade vi tur med höstvädret. Få inställda moment gjorde att

tidsplanen höll, säger Erik Andersson. Nästa års Northern Coasts hålls i Finland.

TEXT: JIMMIE ADAMSSON/3.SJÖSTRIDSFLJ

FOTO: ANTON THORSTENSSON/COMCAM

Sonaren på HMS Malmö sjösätts inför en ubåtsjaktövning.

Efter landningen beger sig de tyska soldaterna mot samlingspunkten för de som ska evakueras

Tid för avgång

Under GMU slutar för många rekryter.

Men varför? Svaren är betydligt svårare än frågan.

– Jag är inte säker på om det ska gå att göra GMU med skolios, säger Niklas Sundelin, GMU-kompanichef på Amf 1.

Det blev till slut 132 rekryter som ryckte in på Amf1 för att göra Grundläggande Militär Utbildning (GMU) i augusti.

Sju veckor in i utbildningen har 25 hoppat av, det vill säga 19 procent. Det är något som Niklas Sundelin inte tar lätt på med tanke på Försvarsmaktens personalförsörjningsproblematik.

– Jag och mina instruktörer utbildar soldater. Varje avhoppad rekryt är en form av misslyckande, säger han.

Därför håller han noggrann koll på orsakerna till varför rekryterna väljer att lämna under GMU – och siffrorna hittills visar att det är hälsoskäl som står för de flesta avhopp, 15 av 25. Och ungefär hälften av de avhoppen är medicinska skäl som rekryterna anmält under uttagningen på Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (TRM). Bara tre avhopp kan härledas till nyuppkomna skador.

– Frågan är om man ska passera uttagningen om man har måttlig skolios, diagnostiserade fel på fötterna eller

tidigare kända problem med knäna. En diskussion om vilka de lägsta fysiska kraven Försvarsmakten ska ställa på en blivande soldat eller sjöman kanske behövs.

Blodvite på skjutbanan

Ute på Väddö skjutfält håller rekryterna på med examination i närbkamp, vilket just i dag innebär boxningsövningar följt av skarpskjutning på tid. Det blöds en hel del näsblod efter boxningsmomenten men nästan alla rekryterna som sedan övas i att kasta språnghandgranater kommer fullfölja sin utbildning. Det tror i alla fall löjtnant Michael Brosved, ställföreträdande plutonchef som i förra numret av Försvarets forum kommenterade avhoppens problematik.

– Tyvärr har avhoppet redan blivit fler än jag förväntade mig. Vissa anledningar till avhopp känns helt onödiga, som att rekryten under andra utbildningsveckan visar sig vara övertygad om att inte vilja använda ett vapen.

Rekryter – inte amfibiesoldater

Nakenskjutningar och JO-anmälningar. Amf1 och dess föregångare KA1 har haft sin väl tilltagna delar av svarta rubriker och skandaler, något som Niklas Sundelin är väl medveten om.

Därför har han och befälslaget jobbat extra mycket med värdegrundsfrågor och har tidigt bestämt sig för hur rekryterna ska bemötas och tränas.

– Det gör vi kontinuerligt under utbildningen, vi anpassar träningen. Sedan kanske vi betonar vissa utbildningsmoment tydligare och drillar momenten, men vi dumkör inte. Det är viktigt att poängtera att vi utbildar GMU-rekryter, inte amfibiesoldater. Den utbildningen börjar vecka 46. Nu får de försvarsmaktsgemensamma grundkunskaper som vi eller något annat förband kan bygga vidare på.

Niklas Sundelin

TEXT: DAG ENANDER/INFOS
FOTO: ANDREAS LÖFQVIST/AMF 1 OCH
DAG ENANDER/INFOS

”Avhopporsaker är ett komplext problem”

Hon började 1984 med ta fram fystesterna för värnpliktiga fallskärmsjägare och har disputerat på värnpliktsavgångar. Medicine doktor Helena Larsson på HR-centrum, vem bestämmer egentligen vilka fysiska krav som ska sättas på olika tjänsteklassningar?

– Det är en jättebra fråga, för svaret är inte enkelt. Jag efterlyser en arbetskravsanalys över vilka fysiska förmågor olika typer av soldater och sjömän behöver, men någon sådan finns inte. Grunden måste vara att Försvarsmakten anställer mot olika krav. Därför måste vi bli duktigare på att ta reda på vad soldaterna och sjömännen verkligen jobbar med för att kunna sätta rätt fysisk kravspecifikation.

Är lägsta-kraven för att kunna göra GMU på rätt nivå i dag?

– Ett antal befattningsgrupper har låga krav för både muskelstyrka och fysisk arbetsförmåga, det vill säga kondition. Dock visar uppföljningar att ett stort antal rekryter presterat långt över de uttagningskraven vid antagningsprövningen, vilket innebär att man kan ha en stor fysisk förmågespridning i en och samma GMU-pluton. Det i sin tur gör det svårt för instruktörerna att hålla uppe utbildningsnivån om de måste anpassa allt efter de med lägst klassning.

Vad är den vanligaste orsaken till avhopp enligt din forskning?

– Siffrorna från 2011 visar att de vanligaste orsakerna är motivationsrelaterade. Men avhopp kan också vara en kombination av olika orsaker, men det är bara en orsak som förs in i statistiken. Det kan också vara viktigt att komma ihåg att även de mest prestigefyllda civila utbildningarna drabbas av avhopp.

Till sist, ska man kunna göra GMU med skolios?

– Visst kan man det. Det betyder bara att man har en kurvatur på ryggraden, vilket är vanligt i populationen. Det man måste utreda är om skoliosen i sig ger en begränsad funktion eller ger individen olika typer av besvär vid belastning, vilket i så fall skulle innebära ett problem att bli soldat.

Helena Larsson

”Det finns inga gallringsveckor under GMU:n”

Hans uppdrag är att se till att GMU fungerar bra och bedrivs likadant oavsett var den hålls. Är det så, Jacob Flodén vid Militärhögskolan Halmstad?

– På de flesta av de 29 platser som GMU hålls eller har hållits fungerar det alldeles utmärkt men på några ställen finns det lite mer att arbeta med. Många rekryter svarar att de tycker att utbildningen är mycket bra på fritextfrågan i den enkät de fyller i när GMU:n är slut. Man är också väldigt nöjda med sin personliga utveckling, befälen och gemenskapen. Det de inte tycker funkar så bra är att tempot är för högt och utbildningsstressen är för stor.

Vad är viktigast att bli bättre på för att undvika onödiga avgångar?

– Rekrytens första möte med Försvarsmakten, de första dagarna och veckan måste vara bra. Jag träffade nyligen förtroendevalda rekryter som legat inne i fyra veckor. De hade fått uppfattningen att GMU-utbildningen inleddes med två gallringsveckor. Låt mig vara tydlig här, det finns inga gallringsveckor under GMU. Det tankesättet är helt fel och föråldrat, oavsett vilket förband det handlar om.

Hur ligger det egentligen till med avgångarna, är de för höga?

– De är i alla fall högre än vad vi hade räknat med. 19 procent av de inryckta slutade av olika anledningar under sin GMU-utbildning förra året. Till det ska läggas 1,3 procent som fullföljde

men som Försvarsmakten inte godkände samt de 14 procent som i slutenkäten svarade att de inte hade för avsikt att fortsätta inom Försvarsmakten. En del av de sistnämnda återvänder sedan till Försvarsmakten men hur många är oklart.

Varför har vi inte en försvarsmaktsgemensam GMU-skola där de bästa instruktörerna från alla förband jobbar med att kontinuerligt utbilda GMU-kullar? Då skulle ju GMU-utbildningen verkligen bli likvärdig oavsett var man gått den?

– ”Boot camp”-tanken var uppe på tapeten när GMU-utbildningen infördes 2010, men den har vunnit väldigt lite gehör ute på förbanden. Dessutom är förutsättningarna dåliga att bemanna en sådan organisation, de som är instruktörer under GMU har också en roll i krigsorganisationen och personalen ska kunna lösa båda uppgifterna. Med det rådande systemet finns istället en bättre möjlighet att konkret visa för rekryterna hur det förband de sökt till arbetar och med vilken materiel.

Jacob Flodén

NÄRKAMP.

NÄSBLOD.

KASTAR SPRÄNG!

Kung av koll på läget

Han är ansvarig för högvakten och håller i planering och genomförande av den militära inramningen vid exempelvis statsbesök, veterandagen samt nationaldagen.

Och kungliga födelsedagar, bröllop, dop och begravningar.

– Jag har Försvarsmaktens roligaste jobb, säger Richard Beck-Friis, chef för kommandantstaben.

Två prinsessbröllop, firande av födelse och dop av ännu en prinsessa samt begravningar av prinsessan Lilian och greve Carl Johan Bernadotte. Lägg därtill nationaldagen, veterandagen, och ett och annat presidentbesök samt att kungens födelsedag uppmärksammas varje valborgsmässoafton och att Försvarsmakten nyligen deltog vid firandet av hans 40 år på tronen.

Det har varit några hektiska år för Richard Beck-Friis. Försvarets forum följde med när han jobbade med sitt tionde statsbesök sedan han tillträdde sin nuvarande tjänst 2006.

– Mycket av mitt arbete består av planering och förberedelser. Vid själva genomförandet är det mest kontroll av att allt går enligt plan. Man behöver då vara den som har kontroll på allt, inte stressa

upp sig och försöka ingjuta lugn i alla som jobbar för Försvarsmakten under dagen, säger Richard Beck-Friis.

När Portugals president Aníbal Cavaco Silva besökte Stockholm i början av oktober, medverkade cirka 900 medarbetare från Försvarsmakten. De mötte upp med JAS 39 Gripen vid territoriella gränsen, paraderade på Arlanda, stod uppställda längs kortegevägen och på inre borggården när presidenten färdades längs Stockholms gator mot Kungliga slottet. Där fick han och hans medföljande fru Maria Cavaco Silva ett högtidligt mottagande. Deltagarna samlades i Kungsträdgården innan avmarsch mot uppställningsplatserna. De kom från fem olika förband och dessutom deltog tre musikkårer. För polisen, som ansvarar för säkerheten, arbetade cirka 70 personer under statsbesöket.

En av drabanterna får instruktioner om hur han ska stå uppställd i trappan när presidenten med följe passerar.

– Jag ser det som försvarsupplysning att samla alla i Kungsträdgården innan, säger Richard. Vi är bra på det här och det ska vi visa upp. Det är kul både för deltagarna och allmänheten som tittar på. Det ger inte den enda sanna bilden av Försvarsmakten men det kan vara den enda bilden som många får. Med vilande värnplikt och stora nedskärningar är det allt färre som kommer i kontakt med oss i verkliga livet. Allt annat vi gör är minst lika viktigt, men få ser oss i Afghanistan eller när vi övar i skogen.

Richard Beck-Friis är på plats i Kungsträdgården. I ena handen har han ett inplastat körschema för dagen, mot örat den ständigt ringande telefonen som han använder för att samordna och avstyra en och annan incident. Det är bussar med soldater som är försenade eller parkerar fel, och missförstånd hos polisen om var avspärningarna ska göras. På sig har han dagen till ära Livgardets paraduniform.

– Men det här är bara daglig dräktversionen. Inför välkomstermonin på inre borggården tar jag på mig parad-

Richard hälsar på Portugals president och Sveriges kung.

KOLL PÅ SEKUNDERNA. Richard tittar på klockan medan han samtalar med major Hans Augustin och Livgardets förbandschef Håkan Hedlund.

KOLLAR MEJLEN. På arbetsrummet på Slottet.

skärp, medaljer, bicorne, alltså hatt, med gula fjädrar, epåletter med buljoner samt sabel, vilket benämns stor parad.

Richard Beck-Friis poängterar att Försvarsmakten gör detta på begäran av staten, "det är inget vi själva hittar på". Förfrågan om Försvarsmaktens deltagande vid statsbesök och liknande kommer från riksmarskalken som är ansvarig inför kungen för Hovstaternas verksamhet. Riksmarskalken håller i kontakterna med bland annat riksdag och regering för statschefens räkning. Denna framställning om stöd skickas till överkommendanten i Stockholm, generallöjtnant Jan Salestrand.

- I samarbete med protokollet, hovet och berörda förband börjar jag sedan utforma den militära inramningen av ett evenemang eller besök. Det är stor skillnad nu när vi har anställda soldater istället för värnpliktiga. Alla som medverkar är mer professionella på det de gör

och det finns mer rutin på det. Efter varje tillfälle utvärderar vi och finslipar detaljerna för att bli ännu bättre nästa gång.

Alla är uppställda, delar av regeringen och försvarsmaktsledningen är på plats och musikerna är redo. Richard Beck-Friis går runt på inre borggården - nu inför stor parad. Han är lugn men kon-

STÅNDIGT PÅ SPRÅNG. Här på inre borggården.

ETT GOTT SKRATT. Tillsammans med general-löjtnant Jan Salestrand, generalmajor Micael Bydén och brigadgeneral Ola Truedsson.

I filmen "Elegans och precision vid prinsessbröllopet" på Försvarsmaktens YouTube-kanal finns mer om Richard Beck-Friis arbete – www.youtube.com/forsvarsmakten

centrerad. Så rullar kortegen med presidentparet i hästdragen vagn in och ceremonin kan börja.

Vid 16-tiden kan Richard och de som arbetat närmast honom med statsbesöket pusta ut. Kontigentscheferna från de deltagande förbanden samlas inne på kommandantstaben. Jan Salestrand tackar alla för ett väl genomfört arbete. Själva statsbesöket fortsätter inne på slottet med galamiddag där överbefälhavaren deltar. Richard är mör men glad och nöjd. Allt har gått bra med undantag av några detaljer som alla gick att lösa.

– Jag älskar att jobba med planeringen av ett evenemang och sedan se resul-

tatet. Jag är både manusförfattare, scripta och regissör, säger han.

Och uppdragen kommer inte att ta slut, tror Richard.

– Förutom de årligt återkommande händelserna så kommer det säkert bli fler statsbesök, även om det nästa år lär bli färre då det är valår. Jag skulle inte heller bli förvånad om det också blir fler kungliga bröllop och dop de kommande åren. Sen hoppas jag på att få jobba kvar så länge att jag får vara med och fira kungens femtio år på tronen också.

TEXT: LENA PARKVALL/INFOS
FOTO: NIKLAS EHLÉN/COMCAM

FAKTA RICHARD BECK-FRIIS

Titel: Överstelöjtnant, chef för kommandantstaben på Stockholms slott. I nuvarande position sedan december 2006.

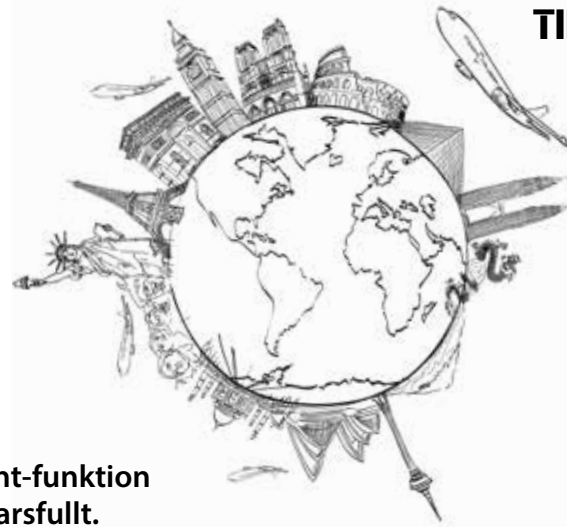
Arbetsuppgifter: Ansvarig för högvakten. Chef över två medarbetare på kommandantstaben och för fem insatschefer på Drottningholms slott. Arbetar med planering och genomförande av "allt som görs på stan med militär trupp" vid nationaldagen, veterandagen, statsbesök, kungliga bemarkelsedagar som bröllop, dop och begravningar, samt högtidliga audienser då nya ambassadörer tas emot.

Bakgrund: Började sin militära yrkesbana på Livgardet 1978, gick högre stabsutbildning 1994-1996. Han har också varit ställföreträdande chef på Militärhögskolan Karlberg och tjänstgjort på Högkvarteret. Hade under några år chefspositioner på Ericsson och IBM. Handplockades från IBM 2006 till sin nuvarande tjänst då hans företrädare skulle gå i pension.

Det bästa med jobbet: "Arbetsplatsen och medarbetarna i Kommandantstaben. Alla nya intryck och upplevelser samt människor man träffar. Det bästa minnet är Kronprinsessan Victorias bröllop. Det var ett stort projekt med många inblandade från Försvarsmakten och övriga samhället. Jag fick i stort sett fria händer och det blev ett så jättelyckat genomförande."

Och det sämsta: "Det tar väldigt mycket tid och jag har egentligen aldrig telefonen avstängd. Jag jobbar ofta när många andra är lediga, på valborgsmässoafton då kungen fyller år, Nationaldagen, julafton, och ganska mycket kvällar och helger. Det är fantastiskt roligt men ibland går det ut över annat."

Ny funktion samordnar dina tjänsteresor

En tjänsteresa är ofta en nödvändighet, men dess syfte och kostnad ska tåla granskning.

Därför inrättades i början av året en ny Travel Management-funktion som ska säkerställa att resandet i Försvarsmakten sker ansvarsfullt.

Chef för den nya funktionen är Martti Sköldelid.

Efter att ha varit chef inom bank- och försäkringsbranschen i 20 år, har han sett en kulturförändring gällande resandet.

– Jag kommer från näringslivet där man historiskt sett är kända för utsvävningar i resandet, men det är en svunnen tid där. Försvarsmakten är en myndighet som arbetar med skattebetalarnas pengar, så hur vi reser bör kunna tåla en noggrann besiktning, säger han.

Till sin hjälp har han fyra medarbetare som tillsammans har 73 års erfarenhet från resebranschen, vilket kan behövas för att möta Försvarsmaktens resebehov. Varje år bokas runt 90 000 flygbiljetter

Martti Sköldelid

per år där varje biljett kostar i snitt 2 000 kronor. Och den totala kostnaden som myndigheten betalar för resor årligen uppgår till cirka 650 miljoner kronor. För att få ner de summorna kan alla medarbetare ha två saker i åtanke vid resebokningar: God mötesplanering och att beställa resan i

god tid.

– Alla försöker säkert boka i god tid men för varje dag man väntar ökar kostnaden och det kan bli upp mot 50 procent dyrare bara på några dagar, säger Martti som också påpekar att ett möte inte ska vara synonymt med att resa.

– Försvarsmakten har satsat mycket pengar på virtuella möten och det finns numer en anläggning för videokonferen-

ser på de flesta förband. En stor del av arbetet består just nu av att modernisera processerna och hjälpmedlen kring resandet, vilket kan bestå av arbete med upphandling eller val av resebyrå. Men också att stötta upp i processer med mer komplexa resor utöver det vanliga tjänsteresandet.

I slutändan handlar funktionens arbete om att på ett trovärdigt sätt kunna redogöra för hur skattebetalarnas pengar har använts.

– Varje resa ska vara motiverad och du ska med gott samvete kunna redogöra för både syfte och kostnad, säger Martti Sköldelid.

TEXT: JOAKIM GUSTAFSSON/FMHRC

FOTO: CLAES ASKENBOM/FMHRC

FEMETTA

– testa din allmänbildning mot ledamöterna i Försvarsmaktsledningen. Den här gången är det insatschefen Anders Silwers tur att svara. Han fick 10 poäng, men hur många får du?

EN MATRÄTT

5 poäng: Namngiven efter Arthur, som hade en riktigt bra dag den 18 juni 1815.

4 poäng: Denne Arthur gav också namn till ett brittiskt bombplan.

3 poäng: Oxfilé, smördeg, gåslever och svamp – och en skvätt madeira, så är du nästan klar.

2 poäng: Klassisk 70-talsrätt, ofta serverad på nyårsaftnar.

Smördegseinbakat kött var poppis då.

1 poäng: Nya Zealands huvudstad i kombination med nötkött, kanske well done?

EN FILM

5 poäng: Svensk premiär 1970, inspelad i Jugoslavien och regisserad av Brian G. Hutton.

4 poäng: En rosafärgad Tiger, negativa vågor och hundimitationer är tre filmingredienser.

3 poäng: Clint Eastwood, Telly "Kojak" Salavas och Donald Sutherland är tre huvudrollsinnehavare.

2 poäng: Krigsfilm – som mest handlar om att komma åt 14 000 guldackor bakom tyskarnas linjer.

1 poäng: Tappra personer i kombination med ett anglosaxiskt unisexnamn.

ETT ORD

5 poäng: Kan härledas till latinets "borttagande av en viss mängd". Första fallet känt 471 f.Kr.

4 poäng: Beskriver bestraffningsform i romerska armén, ofta använd vid en trupps påstådda feghet.

3 poäng: Soldaterna delades upp i grupper om tio man. En av dem drog bokstavligen nitlotten.

2 poäng: De nio överlevandes bestraffning? Matrasonen med vete ersattes med korn.

1 poäng: Decimeter, decimal... Vad säger du när en mängd minskar?

Anders svar: **EN MATRÄTT?** "Wellington på fem poäng. Jag tog det på att det var Napoleons ödesdag och "the thin red line" "Kellys Hjältar på två poäng när jag kopplade ihop orden krigsfilm, Tiger och guldackorna." **ETT ORD?** "Decimera på tre poäng. Var tionde soldat avrättades alltså."

Samtidigt i Singapore...

Försvarets forums systertidning Pioneer, den singaporienska försvarsmaktens personaltidning bjuder alltid på intressant läsning – som att deras försvarsmaktanställda kan sköta sina Prio-liknande ärenden via en app i mobilen. Det som oktobernumret mest stack ut med var annars den bifogade bilagan Pioneer Kids: en specialtidning för de anställda barn om vad pappa och mamma egentligen gör på jobbet.

Självfallet medföljde också lite papperspyssel i form av en docka föreställande en sjöman i den singaporienska marinen – betydligt pilligare att sätta ihop än att boka resor för en pluton i Prio...

Mejlade du rätt Johan?

Ungefär 300 miljarder mejl skickas varje dag i världen. Mycket är skräp, en del är riktigt viktigt och några mejl hamnar fel. Så även i Försvarsmakten, det kanske vanligaste felet är att du mejlar fel Lena Andersson eller fel Johan Hansson. Har du tur är Linda och Johan snälla och skickar tillbaka ett mejl och berättar om misstaget – har du otur så kan det bli en smula pinsamt.

Kolla därför först i den globala adresslistan som anger befattning, telefonnummer med riktnummer och annan bra information så att ditt mejl hamnar hos rätt Linda eller Johan!

FAKTA: SINGAPORES FÖRSVARSMAKT

Aktiv personal: cirka 70 000 man, fördelat på 38 000 anställda och 42 000 värnpliktiga.

Reserv: cirka 800 000 man

Budget: 6 procent av BNP (2011)

Armén: 3 divisioner

Flygvapnet: 17 skvadroner, fördelat på fyra flygbaser

Marinen: 8 skvadroner (bland annat 6 ubåtar, 6 fregatter och 6 korvetter).

Singapore har en yta ungefär lika stor som Södertälje kommun.

ÅSIKTEN

Herre giv oss frid!

Jag har hört liknelsen att de pågående förändringarna inom Försvarsmakten är att likna med att försöka gira snabbt med ett stort lastfartyg. Måhända är detta träffande avseende den tid som det tar att trotsa dödvikten i förhållande till den praktiska möjligheten att med roder ändra kurs i ett flytande medium.

Jag tycker faktiskt att liknelsen är lite missvisande, för min utgångspunkt är lite annorlunda.

Jag ser inte Försvarsmakten som ett fartyg utan snarare som en stor samling kompetenta individer med olika egna mål men med ett gemensamt mål för hela gruppen. Gruppen styrs inte av ett osynligt roder utan snarare av föregångare, ledare som visar vägen genom den nya terrängen och som gruppen har ett stort förtroende för. Jag hoppas och tror att det är på det sättet vi ska klara oss igenom de stora förändringar som vi är mitt uppe i och de som ligger framåt i tiden. Min slutsats är; mer synligt ledarskap på både lokal och central nivå.

Erkki Mattsson/SSS

Varför Vidar?

Jag var på Vidar-kurs i går och sätter mig i dag entusiastiskt ner vid datorn för att bereda ett ärende. Office Word stängs plötsligt ned och förblir stängt. Efter att ha konsulterat avdelningens Vidar-guru ger jag upp efter en tid som motsvarar tio gånger den normala handläggningstiden av ett färdigt ärende. Kan bara vänligt säga att det finns en betydande förbättringspotential och att man inte startar upp ett system förrän det är rimligt färdigutvecklat och fungerar väl i sina basala funktioner, som att skriva ett dokument i Word.

Bo Berglund/PROD LOG

Kritiska insändare kommer inte in

Jag är en av de som varit en relativt flitig skribent och jag tror att jag kan tala för vissa av mina kollegor också vad gäller insändare i Försvarets forum. Någon gång lyckades jag få in en insändare och var då lite kritisk över en artikel i Försvarets forum och hade förväntat mig ett genmäle. Icke ett svar! Nästa gång var under arbetet med FM Org 13 och att vi aldrig såg ÖB i debatten, en liten insändare med högst 150 tecken. Den gången fick jag besked om att inte min insändare fick plats. Min uppfattning i det fallet är att ni inte ville ha en kritisk insändare. Med andra ord, det känns inte meningsfullt att vara aktiv på Er insändarsida.

Gudrun Fleur/Ing 2

SVAR DIREKT

Hej Gudrun!

Trist att du inte fått något genmäle tidigare eller att din insändare inte fick plats. Min erfarenhet är nämligen att en aktiv och öppen insändarsida i en personaltidning är ett bevis på en arbetsgivare som uppmuntrar den fria och friska diskussionen. Därför har du helt rätt – det behövs kritiska, glada, arga, uppmuntrande och ifrågasättande insändare i Försvarets forum. Fortsätt skriv!

Dag Enander, redaktör Försvarets forum

Historiska hopp

Gotland har en lång historia av mer eller mindre objudna gäster – allt från danske Valdemar Atterdags brandskattning av Visby 1361 till Krimkriget's engelska och franska flottbas i Färösund. Det tyska fallskärmsjägarkompani som landade på ön i september var dock ytterst inbjudna – och en del av övningen Northern Coasts. Och troligen också historiska, då främmande lands soldater inte tidigare luftlandsatts på Gotland.

Foto: Anton Thorstensson/ComCam

Posttidning B
FÖRSVARSMAKTEN

FÖRSVARETS FORUM, SE-107 85 STOCKHOLM

NÄR SITUATIONEN KRÄVER MER

Särskilda operationsgruppen (SOG) rekryterar nya operatörer med sista ansökningsdag **den 15 januari 2014**.

Dessutom rekryteras civila och militära medarbetare för befattningar inom stödfunktioner samt till ledning och stab allt efter som behoven uppstår.

Mer information på www.forsvarsmakten.se